

PRIGOVOR TREĆE OSOBE U OVRŠNOM POSTUPKU

Provođenje ovrhe isključivo na predmetu ovrhe - stvarima i pravima ovršenika, jedno je od temeljnih pravila ovršnog postupka.

Međutim, imajući u vidu raznolikost odnosa u koje stupaju pravne i fizičke osobe dolazi i do toga da konkretnom ovrhom ipak budu zahvaćena prava i pravni interesi trećih osoba koje nisu stranke u ovršnom postupku.

U ovom radu daje se prikaz pravnog položaja trećih osoba koje tvrde da u pogledu predmeta ovrhe imaju takvo pravo koje sprječava ovrhu te instituta prigovora treće osobe u ovršnom postupku kao pravnog sredstva kojim pri provedbi ovrhe u odnosu na određene predmete i u određenim stadijima ovršnog postupka štite svoja prava i pravne interese.

1. UVOD

Jedno od temeljnih pravila provođenja svakog ovršnog postupka, uz naravno primarno nastojanje da se kroz efikasnu ovrhu prisilno ostvari tražbina koja je naložena ovršnom ili vjerodostojnom ispravom, odnosno da se u postupku osiguranja tražbina pravovremeno i primjereno osigura, jest pravilo da se ovrha provede isključivo na predmetu ovrhe - stvarima i pravima - ovršenika. Dakle, da niti u kojem slučaju ovrhom ne budu zahvaćena imovina - stvari i prava trećih osoba i time povrijeđena njihova prava i pravni interes.

Naravno da, imajući na umu raznolikost i razvijenost odnosa u koje stupaju pravne i fizičke osobe, dolazi i do toga da konkretnom ovrhom ipak budu zahvaćena i prava i pravni interesi trećih osoba koje nisu stranke u tom određenom ovršnom postupku, te će se time, ukoliko se takva protupravna situacija pravovremeno ne razriješi, imovina treće osobe bez osnove protupravno umanjiti.

Trećim osobama pravila ovršnog postupka daju mogućnost da pri provedbi ovrhe u odnosu na određene predmete i u određenim stadijima ovršnog postupka svojim izjavama utječu na ovršni sud i stranke, te spriječe rečenu mogućnost da se ovrhom zahvate i njihove stvari i prava (te pri tome povrijeđuje njihova prava i pravni interesi).

Analizirajući dosadašnju praksu, čini se da je potencijalna povreda **imovine** trećih osoba najčešća pri provedbi ovrhe na pokretninama jer je, u pravilu, za ovu vrstu imovine najteže s velikim stupnjem sigurnosti, posebice s izvjesnošću, u ranijem stadiju provedbe ovrhe utvrditi je li stvar koja je predmet ovrhe upravo u vlasništvu ovršenika.

Pravila ovršnog postupka stoga trećim osobama daju mogućnost da pri provedbi ovrhe u odnosu na određene predmete već i u ranom - početnom stadiju svojim **izjavama** pokušaju utjecati na ovršni sud i stranke te spriječiti rečenu mogućnost da se ovrhom zahvate i njihove stvari i prava.

Tako, primjerice već i članak 132. stavak 2. Ovršnog zakona (NN, br. 57/96, 29/99 - u nastavku: Ovršni zakon) sadrži (propisuje) pravilo da se, pri sastavljanju pljenidbenog popisa, prvenstveno trebaju popisati one pokretnine u pogledu kojih **nema primjedbi o postojanju prava** koje bi sprječavale ovrhu, pri čemu se u provedbi ovog pravila, **trebaju uzeti u obzir izjave nazočnih stranaka ali i trećih osoba**.

Dakle, već i u ovom stadiju započinjanja s ovršnom radnjom zapljene pokretnina treća osoba može, ukoliko je istom nazočna, dati primjedbu s izjavom u kojoj ističe da ima neko pravo koje bi eventualno sprječavalo ovrhu.

Pri tome, međutim, ne postoji i obveza sudskog ovršitelja koji poduzima samu radnju pljenidbe, da ne popiše i pokretninu u odnosu na koju je takva primjedba dana.

Svakako će u tim slučajevima biti svrsishodno ocijeniti potrebu popisivanja i takvih ("spornih") pokretnina, ukoliko postoje druge pokretnine koje su dovoljne za namirenje ovrhovoditeljeve tražbine i troškova ovrhe, a koje se mogu jednako lako unovčiti.

Nedvojbeno je da stavljanje takvih primjedbi (ne samo od trećih osoba već i od ovršenika) može biti, a često i jest, način odugovlačenja ovrhe ili nastojanja sprječavanja same ovrhe.

Uz to je i kroz odredbe stavka 5. i 6. čl. 131. Ovršnog zakona dana mogućnost trećoj osobi, u čijem se posjedu nalaze ovršenikove pokretnine, da ne pristane na pljenidbu tih stvari, jer se iste mogu popisati samo ako na to pristane ta treća osoba.¹

Ukazane mogućnosti ipak ne mogu stvarno dovoljno zaštititi prava i interese trećih osoba, te se kao najefikasnije i najdefiniranije pravno sredstvo koje treće osobe mogu koristiti u ovršnom postupku ukazuje prigovor treće osobe u ovršnom postupku (izlučni prigovor) i sa njime je povezana izlučna tužba.

* Branko Hrvatinić, predsjednik Gradanskog odjela Županijskog suda u Zagrebu.

¹ Ako treća osoba ne pristane na popis (ovršenikove pokretnine), sud će na ovrhovoditelja, na njegov prijedlog, prenijeti ovršenikovo pravo na predaju stvari.

2. PRIGOVOR TREĆE OSOBE

2.1. Općenito

Pravno sredstvo - prigovor treće osobe protiv ovrhe - kojim se treće osobe mogu koristiti radi zaštite svojih prava u određenom postupku propisano je odredbama Glave šeste Ovršnog zakona, te se kroz odredbe:

- **članka 55. stavka 1. i 2.** Ovršnog zakona propisuju pretpostavke i rok za podnošenje prigovora;
- **stavka 3. članka 55. i članka 56.** Ovršnog zakona propisuju postupak ovršnog suda po podnesenom prigovoru;
- **članka 57.** Ovršnog zakona propisuju određena ograničenja u korištenju ovog instituta.

Ovršni zakon, nadalje, propisuje kroz odredbu svojih **članaka 63. i 64.** i mogućnost odgode ovrhe na prijedlog treće osobe.

2.2. Pretpostavke za podnošenje prigovora treće osobe

Člankom 55. stavkom 1. Ovršnog zakona izričito je dana mogućnost trećoj osobi (dakle, osobi koja nije stranka u ovršnom postupku) da ovršnom sudu, koji provodi određenu ovrhu, podnese **prigovor protiv ovrhe** tražeći da se ovrha na određenom predmetu ovrhe proglasi nedopuštenom.

Takav se prigovor temelji na tvrdnji treće osobe da u pogledu tog određenog predmeta ovrhe ima takvo pravo koje **sprječava ovrhu**.

Stoga su nužne tri temeljne pretpostavke za podnošenje prigovora treće osobe protiv ovrhe: **prva**, da je pokrenut određeni ovršni postupak i doneseno rješenje o ovrsi; **druga** da se ovrha provodi na određenom predmetu ovrhe; i **treća**, da na tom određenom predmetu ovrhe treća osoba ima takvo pravo koje sprječava ovrhu.

Bitna činjenica, da treća osoba nije stranka u ovršnom postupku, onemogućava je u tome da bi ona u ovršnom postupku mogla izjaviti žalbu protiv samog rješenja o ovrsi odnosno drugih rješenja kojima sud odlučuje o prijedlozima stranaka u tom ovršnom postupku, već svoja prava i pravne interese može i mora štiti jedino korištenjem instituta prigovora protiv ovrhe (odnosno podnošenjem prijedloga za odgodu ovrhe sukladno članku 63. i 64. Ovršnog zakona ukoliko je zatražila da se ovrha na određenom predmetu proglasi nedopuštenom). O tome je, primjerice, u jednoj sudskoj rješidbi rečeno:

"Žalba koju je protiv pobijanog rješenja izjavila treća osoba G. banka d. d. Zagreb, u stečaju, izjavljena je od neovlaštene osobe, pa je nedopuštena.

Naime, Ovršni zakon omogućuje da pored stranaka u ovršnom postupku sudjeluju i treće osobe kao "sudionici" u slučaju kada se u ovršnom postupku, koji se vodi između drugih osoba, odlučuje o nekom njihovom pravu ili zbog toga što za to

imaju pravni interes, u kojim situacijama OZ određeno propisuje način njihovog učešća u ovršnom postupku i procesne radnje koje su takve osobe ovlaštene poduzimati.

Tako je odredbom čl. 55. OZ-a propisano da osoba koja tvrdi da u pogledu predmeta ovrhe ima takvo pravo koje sprječava ovrhu može podnijeti prigovor protiv ovrhe tražeći da se ovrha na tom predmetu proglasi nedopuštenom, a odredbom čl. 56. OZ-a propisano je postupanje suda u povodu takvog prigovora treće osobe, dok odredba čl. 63. OZ-a daje ovlaštenje osobi koja je podnijela prigovor radi proglašenja ovrhe na određenom predmetu nedopuštenom, da stavi i prijedlog za odgodu ovrhe pod pretpostavkama koje su sadržane u toj zakonskoj odredbi.

Prema tome, treća osoba koja sudjeluje u ovršnom postupku koji se vodi između drugih stranaka, može svoja prava ili pravne interese štiti isključivo na način i pravnim sredstvima koja predviđaju odredbe OZ-a, a što znači podnošenjem prigovora protiv ovrhe i podnošenjem prijedloga za odgodu ovrhe, te izjavljivanjem žalbe protiv rješenja kojim ovršni sud odlučuje o navedenom prigovoru odnosno prijedlogu za odgodu, a nije ovlaštena izjaviti žalbu protiv rješenja koja ovršni sud donosi odlučujući o prijedlozima stranaka iz tog postupka."²

Nasuprot tome, već je ukazano da se i ovršenik, u nastojanju onemogućiti ili barem bitno odugovlačiti konačno ostvarenje tražbine, može pokušati služiti se i isticanjem takvih prigovora koji su dani samo trećim osobama.

Kroz praksu sudova uočio se tako pokušaj ovršenika da u žalbi ili tijekom provedbe ovršnih radnji ističe one razloge koji se odnose samo na treće osobe. Međutim, ovršenik ne može u svojoj žalbi s uspjehom isticati razloge koji se odnose na treće osobe, već samo one koji se tiču njega osobno.³

Daljnja pretpostavka za podnošenje prigovora treće osobe jest pravovremeno podnošenje istog i to samo za vrijeme dok traje određeni ovršni postupak, u kojemu može doći do potencijalne povrede prava ili pravnog interesa treće osobe. Sukladno, izričitom propisu stavka 2. članka 55. Ovršnog zakona, prigovor se može podnijeti do dovršetka ovršnog postupka.

² Županijski sud u Rijeci, posl. br. Gž-865/01 od 6. 03. 2002., Izbor odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske 2002-1, sentenca 232.

³ Tako u rješidbi Županijskog suda u Zagrebu, posl. br. Gž-7313/97 od 1 9 1998 - izvorno: "Naime, sadržaj žalbe svodi se jedino na tvrdnju da se u predmetnom stanju osim ovršenika nalaze njegovi roditelji - izbjeglice iz područja G.", slijedom čega da protiv njih nije dopuštena ovrha. Međutim, ovršenik u svojoj žalbi ne može s uspjehom isticati razloge koji se zapravo odnose na treće osobe, već samo one koji se tiču njega osobno. Naprotiv, osoba koja tvrdi da u pogledu predmeta ovrhe ima takvo pravo koje sprječava ovrhu može pobijati ovrhu podnošenjem prigovora u smislu odredbe čl. 55. OZ (tzv. prigovor treće osobe).

2.3. Postupanje ovršnog suda povodom prigovora treće osobe

Nakon što sudu bude dostavljen prigovor treće osobe, sud će prigovor dostaviti ovrhovoditelju i ovršniku uz poziv da se u zakonskom roku od 8 dana o prigovoru očituju.

Daljnje postupanje suda zavisiti će od toga je li se ovrhovoditelj i kako očitovao na dostavljeni mu prigovor, ali i od isprava koje je treća osoba podnijela uz prigovor kao dokaz njegove opravdanosti.

Ako se ovrhovoditelj u roku od 8 dana (računajući od dana kada mu je dostavljen prigovor na očitovanje) **ne očituje** ili ako se **usprotivi prigovoru**, sud će treću osobu – podnositelja prigovora uputiti da u roku od 15 dana pokrene parnicu protiv stranaka radi proglašenja da ovrha na spornom predmetu ovrhe nije dopuštena. Uputit će, dakle, treću osobu na podnošenje **izlučne tužbe**.

Upućivanje treće osobe na pokretanje parničnog postupka posljedica je činjenice da ovršni sud u načelu nije niti ovlašten, a niti ima procesni instrumentarij za raspravljanje o spornim činjenicama i za njihovo utvrđivanje i ocjenu.

Ovršni zakon je ipak, i samo za strogo određene situacije, proširio ovlast ovršnog suda da i u ovršnom postupku utvrđuje sporne činjenice i odluči o osnovanosti prigovora treće osobe u ovršnom postupku i onda kada su sporne činjenice na kojima se odluka suda treba utemeljiti.

To je, međutim, dozvoljeno samo ako podnositelj prigovora opravdanost svog prigovora dokaže:

- pravomoćnom presudom,
- javnom ispravom,
- javno ovjerovljenom privatnom ispravom, odnosno
- ako su činjenice na kojima se temelji prigovor opće poznate ili se mogu utvrditi primjenom pravila o zakonskim predmnjevanjima.

U svim tim slučajevima radi se, dakle, o situaciji kada ovršni sud o postojanju spornih činjenica o kojima zavisi opravdanost prigovora, može zaključiti primjenom zakonskih presumpcija da je istinito ono što se u javnoj ispravi potvrđuje ili određuje, odnosno primjenom zakonske presumpcije o dokaznoj snazi privatnih isprava koje su javno ovjerovljene (javnobilježničke isprave sukladno čl. 3. Zakona o javnom bilježništvu imaju svojstvo javnih isprava).

Takvo zakonsko rješenje na pravcu je ostvarenja efikasnosti ovršnog postupka bez dovođenja u sumnju njegove zakonitosti, te bitno smanjuje potrebu za pokretanjem parnica, a slijedom toga smanjuje i broj prijedloga za odgodu ovrhe koje mogu podnijeti treće osobe.

Primjenom ovakvog zakonskog rješenja u praksi, u jednoj rješidbi Županijskog suda u Zagrebu, posl. br. GŽ-1335/01-3 od 21. svibnja 2002. godine rečeno je slijedeće:

"U smislu odredbe čl. 55. Ovršnog zakona u svezi s odredbom čl. 283. istog Zakona treća je osoba (D.T.) izjavila prigovor u kojem tvrdi da na predmetu koji predstavlja predmet osiguranja, a to je vozilo marke Honda, ima pravo vlasništva koje sprječava predmetno osiguranje, te je stoga predložila da se osiguranje određeno rješenjem o određivanju prethodne mjere u navedenom dijelu proglasi nedopuštenim.

Predlagatelj osiguranja se u svom očitovanju protivio prigovoru treće osobe smatrajući (kao i u žalbi) da je potvrda o evidenciji vozila kod MUP-a, PU Zagrebačka, dokaz da je V. F. vlasnik automobila, a posebno iz razloga što je kupac dužan evidentirati promjenu prava vlasništva u određenom roku i platiti porez na promet, a što nije učinio.

Prvostupanjski je sud prihvatio prigovor treće osobe s obrazloženjem da se pravo vlasništva pokretne stvari stječe u smislu odredbe čl. 116. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (NN, br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00 i 114/01) predajom u posjed stvari stjecatelju na temelju valjano očitovane volje dotadašnjeg vlasnika. Kako je podnositeljica prigovora dokazala njegovu opravdanost u smislu odredbe čl. 56. stavak 1. i 2. OZ javno ovjerovljenom privatnom ispravom (ugovor o prodaji od 29. kolovoza 1999. godine na kojem je javni bilježnik ovjerovio potpis prodavatelja u smislu čl. 77. Zakona o javnom bilježništvu (NN, br. 78/93)), to je ovršni sud bio dužan odlučiti o prigovoru u ovršnom postupku. Pravilno je stoga odlučio kada je na navedenom predmetu proglasio osiguranje nedopuštenim.

Neosnovano žalitelj ponavlja razloge navedene u svom očitovanju (da ugovor o prodaji ne može biti dokaz prava vlasništva kad vozilo nije registrirano na nog vlasnika), a čime ne dovodi u sumnju zakonitost i pravilnost pobijane odluke."

Za slučaj upućivanja treće osobe u parnicu određen je zakonski rok od 15 dana (članak 56. stavak 1. Ovršnog zakona) čime je izbjegnuta ranije moguća arbitranost u određivanju toga roka od strane ovršnog suda.

Zakonski su rokovi, u pravilu, prekluzivni rokovi, ali je Ovršni zakon kroz odredbu stavka 3. članka 56. ostavio mogućnost podnositelju prigovora, koji je upućen u parnicu, da istu može pokrenuti podnošenjem izlučne tužbe i nakon proteka roka koji mu je sud odredio, **ali najkasnije do dovršetka ovršnog postupka**. Znači da propuštanje tog (zakonskog) roka ne izaziva gubitak prava na poduzimanje radnje podnošenja izlučne tužbe, već se ista može podnijeti samo uz ograničenje koje je vezano uz trajanje tog konkretnog ovršnog postupka.

Stoga tužba podnesena nakon proteka roka, ali prije dovršetka ovršnog postupka, ne bi mogla biti odbačena, već je jedina sankcija podnositelja u snažanju troškova koje je eventualno uzrokovao zbog prekoračenja tog roka.

Čitajući prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnoga zakona, koji je upravo krenuo u proceduru pred zakonodavnim tijelom, uočeno je da se u istoj pravnoj

stvari, u bitnome mijenja takav režim pretvaranjem navedenog roka u prekluzivni rok, jer se predlaže da se u slučaju podnošenja izlučne tužbe, nakon proteka roka od 15 dana, u kojem je roku treća osoba bila upućena na pokretanje parnice, takva tužba odbacuje.

Odredbe Ovršnog zakona ne sadrže, međutim, odredbe koje bi propisivale postupanje ovršnog suda u onim slučajevima kada treća osoba, nakon što je upućena na pokretanje parnice, to nije učinila u danom joj roku.

Iako se, stoga u praksi sudova, nakratko, pojavila dilema u vezi s tim pitanjem valja upozoriti da je ista razriješena već i u režimu primjene ranije važećeg Zakona o izvršnom postupku kroz sudsku praksu, koja je zauzela stajalište da sud po isteku roka u kojem nije pokrenut parnični postupak, ne može ni u kojem slučaju odlučivati o osnovanosti podnesenog prigovora, jer ovršni sud tada postupka kao da prigovor nije niti podnesen.

Takvo stajalište, koje je aktualno i u primjeni Ovršnog zakona, izraženo je primjere i u odluci Županijskog suda u Zagrebu, posl. br. GŽ-10126/98-2 od 23. veljače 1999. godine u kojoj je rečeno:

"Iz prvostupajskog postupka i stanja spisa je vidljivo da se vjerovnik usprotivio prigovoru (podnesak - list 18 spisa).

Dakle, u takvoj situaciji prvostupajski sud bio je u mogućnosti jedino uputiti treću osobu na parnicu u smislu čl. 57. ZIP, čime se ujedno i iscrpljuju sva ovlaštenja izvršnog suda, ali ne i - nakon što treća osoba nije pokrenula parnicu na koju je upućena (što je ovdje slučaj) - meritorno odlučivati o osnovanosti podnesenog izlučnog prigovora.

Zakon o izvršnom postupku, doduše ne određuje ništa za slučaj da sudski rok protekne, a da tužba ne bude podnesena.

Međutim, po nalaženju ovog suda, ako treća osoba ne pokrene parnicu do isteka roka koji joj je u tu svrhu podijeljen (pa ni do okončanja izvršnog postupka), sud bi trebao postupati kao da prigovor nije ni podnesen.

Radi se, naime, o situaciji u kojoj se treća osoba protivi izvršenju podnošenjem specifičnog pravnog sredstva - prigovora protiv izvršenja, kojim se traži da se izvršenje na određenom predmetu proglašeno nedopuštenim (tzv. izlučni prigovor), a ne podnošenjem prigovora protiv rješenja o izvršenju kao što to čini izvršni dužnik. Stoga u takvoj situaciji nema mogućnosti popunjavanja zakonske praznine na način kako je to učinila sudska praksa u slučaju kada dužnik ne pokrene izvršnu parnicu - pravilom da će sud nastaviti odlučivati o prigovoru čim protekne rok određen izvršnom dužniku za podizanje tužbe, ne osvrćući se pritom na razloge zbog kojih je izvršni dužnik upućen u parnicu, a koje pravilo je prvostupajski sud očito imao na umu prilikom donošenja pobijanog rješenja - prema izloženome, u ovom slučaju pogrešno."

2.4. Prava treće osobe koja je samo suvlasnik pokretne stvari koja je predmet ovrhe

Ovršni zakon daje pravo na podnošenje prigovora protiv ovrhe trećim osobama koje tvrde da u pogledu predmeta ovrhe imaju takvo pravo koje sprječava ovrhu, ali kroz odredbu stavka 1. članka 57. propisuje i iznimku od takvog prava u odnosu na one treće osobe koje su samo **suvlasnici pokretne stvari** koja je predmet ovrhe.

Time je trećim osobama, koje svoju tvrdnju o postojanju prava na predmetu ovrhe - pokretnoj stvari - temelje na činjenici da su suvlasnici te stvari, dano prvenstveno **pravo na namirenje** iz iznosa dobivenog prodajom stvari, dakle, prije namirenja ovrhovoditelja i drugih osoba koje se namiruju u ovršnom postupku, te prije naknade troškova postupka, ali ne i pravo na zahtjev da se ovrha na toj pokretnoj stvari proglašeno nedopuštenom.

Namirenje tih osoba znači njihovu isplatu u visini koja odgovara vrijednosti njihovog suvlasničkog udjela u toj stvari.

Uz to, takva treća osoba imala bi pravo zahtijevati da joj se ta stvar, koja je predmet ovrhe, **ustupi** - dakle, preda u isključivo vlasništvo, ako **položi iznos** koji odgovara vrijednosti ovršenikova udjela u toj stvari. Takvim izborom i polaganjem novčanog iznosa u visini vrijednosti ovršenikova udjela u toj stvari, treća će osoba spriječiti prodaju predmeta ovrhe drugoj osobi, dok će do namirenja ovrhovoditelja doći sukladnom primjenom čl. 144. Ovršnog zakona.

Izbor načina zaštite svog suvlasničkog prava na takvom predmetu ovrhe ostaje pravo treće osobe.

Sve navedeno djeluje u onim situacijama kada ovrhovoditelj ili ovršenik nisu osporili trećoj osobi njezin udio u stvari koja je predmet ovrhe.

Kako se takvoj trećoj osobi ne dopušta pravo prigovora protiv ovrhe, dakle samim time i pravo na izlučnu tužbu kada bi u parničnom postupku dokazivala opravdanost podnesenoga prigovora,⁴ to je za slučaj kada joj bude **osporen njezin udio u pokretnoj stvari** koja je predmet ovrhe, izrijeком odredbe stavka 3. članka 57. Ovršnog zakona određeno da će sud treću osobu uputiti na parnicu protiv ovrhovoditelja, ali i ovršenika (ukoliko joj i ovršenik osporava to pravo), kako bi u tom parničnom postupku dokazala svoje pravo.

Tako će sud u ovršnom postupku postupiti u slučaju kada treća osoba svoje - osporeno - pravo udjela u stvari ne može dokazati već u ovršnom postupku pravomoćnom presudom, javnom ili privatnom ispravom koja ima značenje javne isprave.

Naprotiv, kada treća osoba već u ovršnom postupku dokaže svoje pravo pravomoćnom presudom, javnom ili privatnom ispravom koja ima značenje javne isprave,

⁴ *Upravo je osporavanje prava vlasništva (suvlasništva) nad predmetom ovrhe, čini se, najčešći slučaj zbog kojeg dolazi do protivljenja podnesenom prigovoru treće osobe protiv ovrhe.*

sud je **neće** uputiti na parnicu već će ovršni sud **postupiti kao da njezino pravo nije osporeno**.

Sud neće u ovršnom postupku donositi nikakvu odluku o osporenju udjela već će trećoj osobi dati jedno od prava (sukladno njezinom izboru) iz stavka 1. i 2. članka 57. Ovršnog zakona - namirenjem iz iznosa dobivenog prodajom ili ustup pokretnine - te će ovrhovoditelju ili ovršeniku ostati mogućnost da svoja prava (temeljem kojih su, neuspješno, osporili udio trećoj osobi u stvari u ovršnom postupku) ostvaruju protiv te osobe u posebnoj parnici (stavak 5. članka 57. Ovršnog zakona).

3. ODGODA OVRHE NA PRIJEDLOG TREĆE OSOBE

Samo podnošenje prigovora treće osobe protiv ovrhe - u pogledu određenog predmeta ovrhe - ne sprječava provedbu ovrhe i ostvarenje ovrhovoditeljeve tražbine, osim u slučaju kada je to drugačije određeno posebnim odredbama ovršnog zakona.

Takvu mogućnost Ovršni zakon predviđa kroz institut **odgode ovrhe na prijedlog treće osobe** (članak 63. stavak 1. Ovršnog zakona), dajući mogućnost trećoj osobi zatražiti od suda odgodu ovrhe **u pogledu određenog predmeta ovrhe**, u odnosu na koji je treća osoba zatražila da se ovrha proglasi nedopuštenom i to podnošenjem prigovora treće osobe (sukladno članku 55. stavak 1. Ovršnog zakona), odnosno slijedom njega podnošenjem izlučne tužbe.

Sud će odgoditi ovrhu na zahtjev osobe koja je zatražila da se ovrha na određenom predmetu ovrhe proglasi nedopuštenom ako ona:

- učini vjerojatnim postojanje svog prava (prava koje treća osoba ima na predmetu ovrhe, a ono je takvo da sprječava ovrhu)
- učini vjerojatnim da bi provedbom ovrhe na tom predmetu pretrpjela nenadoknadivu ili teško nadoknadivu štetu.

Prijedlog za odgodu treća osoba može podnijeti samo nakon što je podnijela prigovor protiv ovrhe u smislu odredbe članka 55. stavak 1. Ovršnog zakona, jer tek od tada ima pravni interes, odnosno procesnu legitimaciju za podnošenje istog.⁵ Prijedlog podnesen prije tog trenutka ovršni bi sud trebao odbaciti.

Nadalje, vezano uz ranije navode o proteku roka u kojemu je treća osoba trebala podnijeti izlučnu tužbu, treba primijetiti da bi u slučaju kada je treća osoba propustila u danom roku (15 dana) pokrenuti parnični postupak na koji je bila upućena, ali je nakon proteka toga roka podnijela prijedlog za odgodu ovrhe, valjalo također takav prijedlog odbaciti, polazeći, uz ostalo, od toga da sud u takvom slučaju ima postupati kao da prijedlog treće osobe protiv ovrhe nije niti podnesen, pa stoga niti u tom slučaju treća osoba nema pravni interes, odnosno procesnu legitimaciju za podnošenje takvog prijedloga.

U slučaju prijedloga treće osobe za odgodom ovrhe sud smije odgoditi ovrhu samo u odnosu na onaj predmet ovrhe za koji ta osoba tvrdi da na njemu ima takvo pravo koje sprječava ovrhu i u odnosu na koji je zatražila da se odgoda proglasi nedopuštenom.

Sud može, ako to ovrhovoditelj predloži odgodu uvjetovati davanjem osiguranja, koje treća osoba mora dati u roku koji sud odredi, ali koji ne može biti duži od 15 dana. Ako u tom roku treća osoba ne da osiguranje, smatrat će se da je odustala od prijedloga za odgodu.

Odredbom članka 64. Ovršnog zakona propisana je i dužnost suda odbiti prijedlog za odgodu ako ovrhovoditelj, u roku koji mu odredi sud, dade osiguranje za štetu koju bi treća osoba mogla pretrpjeti zbog ovrhe.

U praksi sudova često se s prigovorom treće osobe pojavljuju bračni drugovi ovršenika, sa tvrdnjom da na predmetu ovrhe imaju pravo iz osnove bračne stečevine. Kada je predmet ovrhe nekretnina (u zemljišnim knjigama uknjižena kao isključivo vlasništvo ovršenika) tada činjenica pozivanja na suvlasnički udio na nekretnini ne ograničava pravo treće osobe na podnošenje izlučnog prigovora (za razliku od ovrhe na pokretninama) te su upravo u tim slučajevima redoviti i prijedlozi trećih osoba (bračnih drugova) za odgodom ovrhe.

S time u vezi pojavilo se pitanje ostvarivanja i ocjene jednog od uvjeta za odluku o predloženoj odgodi ovrhe od strane treće osobe i to u odnosu na vjerojatnost postojanja izlučnog prava treće osobe.

U pogledu takvih prigovora i utvrđivanja vjerojatnosti postojanja izlučnog prava treće osobe - bračnoga druga, sudska je praksa zauzela stajalište koje je izrečeno između ostalih i u slijedećoj odluci Županijskog suda u Zagrebu, posl. br. GŽ-7314/00 od 20. veljače 2001. godine - izvorno:

"Predmetni ovršni postupak vodi se radi namirenja novčane tražbine ovrhovoditelja na temelju ugovora o zajmu sa sporazumom radi osiguranja novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama, sklopljenog u formi javno-bilježničkog akta.

Treća osoba Š.K. u prijedlogu za odgodu ovrhe tvrdi da je suvlasnica u 1/2 dijela predmetnih nekretnina, s time da je prethodno u svojem prigovoru s kojim je upućena na parnicu (čl. 56. Ovršnog zakona) obrazložila da je suvlasništvo stekla po osnovi bračne stečevine sa ovršenikom.

Prvostupanjski sud temelji svoju odluku na zaključku da u konkretnom slučaju nisu ispunjenje zakonske pretpostavke iz čl. 63. OZ za odgađanje ovrhe na prijedlog treće osobe, a to iz razloga što treća osoba nije učinila vjerojatnim postojanje svoga prava, s obzirom da nije podnijela tužbu za utvrđenje bračne stečevine, te nije učinila vjerojatnim da bi provedbom ovrhe pretrpjela nenadoknadivu ili teško nadoknadivu štetu.

⁵ Dika, *Odgoda ovrhe*, Hrvatska pravna revija, Godina 1, (2001.) br. 1 strana 152.

Ovakav zaključak prvostupanjskog suda ne prihvaća ovaj drugostupanjski sud.

Nije sporno da je treća osoba Š.K. podnijela tužbu radi nedopustivosti ovrhe, koju temelji na tvrdnji da je suvlasnica u 1/2 dijela predmetnih nekretnina i to s naslova bračne stečevine s ovršenikom.

Budući da odredba čl. 253. st. 1. Obiteljskog zakona (NN, 162/98) pretpostavlja jednakost suvlasničkih dijelova supružnika, a upravo u tom smislu treća osoba tvrdi da je predmetna imovina njezino suvlasništvo u 1/2 dijela, to je ona tvrdnjom da su nekretnine stečene za vrijeme trajanja braka i podnošenjem tužbe za nedopustivost ovrhe u tom omjeru, učinila vjerojatnim i postojanje svoga prava i da bi provedbom ovrhe pretrpjela nenadoknadivu ili teško nadoknadivu štetu, ali u rečenom smislu samo u odnosu na taj suvlasnički dio."